

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 193/2023-30

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného doc. JUDr. Milanom Hodásom, PhD., advokátom, Lazaretská 3/A, Bratislava, proti postupu výberovej komisie na hromadnom výberovom konaní pre vopred neurčený počet voľných miest sudcov okresných súdov a hosťujúcich sudcov v obvode Krajského súdu v Bratislave, vyhlásenom 23. februára 2022 predsedom Súdnej rady Slovenskej republiky pod č. CR 813/2022-3104, označením sťažovateľa za neúspešného uchádzača na hromadnom výberovom konaní takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 23. júna 2022 v znení jej doplnenia doručенého ústavnému súdu 23. júna 2022 a 8. novembra 2022 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), základného práva na prístup k verejnej funkcii za rovnakých podmienok podľa čl. 30 ods. 4 ústavy a čl. 25 písm. c) Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach, základného práva na prerokovanie veci v jeho prítomnosti a na vyjadrenie sa k vykonaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom výberovej komisie (ďalej len „výberová komisia“) na hromadnom výberovom konaní pre vopred neurčený počet voľných miest sudcov okresných súdov a hosťujúcich sudcov v obvode Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“), vyhlásenom 23. februára 2022 predsedom Súdnej rady Slovenskej republiky (ďalej len „súdna rada“) pod č. CR 813/2022-3104 (ďalej len „výberové konanie“), a to označením sťažovateľa za neúspešného uchádzača na hromadnom výberovom

konaní. Sťažovateľ navrhuje prikázať výberovej komisii obnoviť stav pred porušením základného práva a slobody tak, že ústna časť výberového konania sa vykoná opätovne, a to výlučne za prítomnosti sťažovateľa ako uchádzača, bez spochybnenia končených výsledkov ostatných úspešných uchádzačov.

2. Predseda Súdnej rady Slovenskej republiky vyhlásil hromadné výberové konanie 23. februára 2022. Zo zápisnice o priebehu hromadného výberového konania č. 1SprO/7158/2022 z 5. mája 2022 vyplýva, že písomná časť výberového konania sa uskutočnila v kreovanej päťčlennej výberovej komisii 25. apríla 2022 a 26. apríla 2022 a sťažovateľ bol v tejto časti výberového konania úspešný. Dňa 27. apríla 2022 sa realizovalo psychologické posúdenie sťažovateľa, pričom jeho výsledok bol v zalepenej obálke doručený osobnému úradu príslušného súdu 3. mája 2022. Termín ústnej časti výberového konania bol nariadený na 5. máj 2022. Konzultácia záverov psychologického posúdenia medzi členkami výberovej komisie a psychológmi sa uskutočnila pred začatím ústnej časti výberového konania. Závery psychologického posúdenia boli sťažovateľovi odovzdané na začiatku ústnej časti výberového konania. Predsedníčka výberovej komisie následne pred členkami komisie konštatovala, že vo výberovom konaní sťažovateľ spolu s ďalšou uchádzačkou neuspeli, t. j. členky výberovej komisie ich označili jednomyselne za neúspešných. Výsledky výberového konania a poradie úspešných uchádzačov vyhlásila výberová komisia verejne a oznámila ich uchádzačkám a uchádzačom bezprostredne po skončení výberového konania 5. mája 2022 o 14.55 h.

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Proti postupu výberovej komisie podal sťažovateľ túto ústavnú sťažnosť, v ktorej argumentuje, že k porušeniu ním namietaných práv došlo v súvislosti s jeho označením za neúspešného uchádzača na hromadnom výberovom konaní.

4. K namietanému porušeniu práva na inú právnu ochranu v konkrétnostiach uvádza:

- a) závery výberovej komisie v otázke jeho neúspechu vo výberovom konaní sú vágne a neodôvodnené. Ich nepreskúmateľnosť a arbitrárnosť potvrdzujú jednotlivé hodnotiace háčky;
- b) výberová komisia ignorovala jeho právo na také odôvodnenie, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky relevantné otázky. Predmetné namieta v nadväznosti na poskytnutý prehľad jednotlivých vyjadrení členiek výberovej komisie v rámci hodnotiacich háčkov vo vzťahu k jeho osobe. Akcentuje, že závery psychologického posúdenia (s výsledkom: neodporúčam) majú len odporúčací, nie záväzný charakter, vzhľadom na čo je nevyhnutné oddeliť závery psychologického posúdenia (a teda dôvody na neodporúčací záver) a závery výberovej komisie o neúspechu vo výberovom konaní ako takom. Dôvody svojho neúspechu nepozná, t. j. nepozná konkrétnu skutočnosť, ktorá by bola nevyhnutná pre výkon funkcie sudcu a ktorá by jemu „chýbala“;
- c) psychologické posúdenie vychádza len z akejsi domnienky, nevyplýva z neho jednoznačné konštatovanie o jeho nespôsobilosti na výkon funkcie sudcu. V prípade, že by sám po skončení výberového konania nekontaktoval psychológa zo súkromnej sféry, nepoznal by konkrétnu skutočnosť, na ktorej by mal „zapracovať“ v snahe následne dosiahnuť psychologické posúdenie

s odporúčacím charakterom. Vzhľadom na skutočnosti uvedené v tomto bode je sťažovateľ toho názoru, že v jeho prípade došlo aj k porušeniu princípu právnej istoty.

5. Porušenie práva na prístup k verejnej funkcii za rovnakých podmienok sťažovateľ vidí v porušení procesného postupu podľa čl. 12 ods. 1 písm. b) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 160/2017 Z. z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o výberovom konaní na funkciu sudcu (ďalej len „vyhláška“) a z dôvodu porušenia § 28 ods. 6 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v rozhodnom období (ďalej len „zákon o sudcoch a prísediacich“). Podľa jeho názoru výberová komisia postupovala voči jeho osobe diskriminačne. Poukazuje pritom na iné výberové konanie, v ktorom boli niektorí uchádzači úspešní aj napriek neodporúčaciemu psychologickému posúdeniu. Hoci sa navonok javí, že došlo k splneniu všetkých zákonných podmienok vzhľadom na členkami výberovej komisie poskytnutého odôvodnenia (resp. neposkytnutého odôvodnenia), je toho názoru, že išlo len o formálne splnenie povinnosti vyžadovanej vyhláškou vzhľadom na záver psychologického posúdenia. Jeho záver pritom má byť len jedným z podkladov na posúdenie uchádzača, v súvislosti s čím poukazuje aj na dôvodovú správu k vyhláške. Uvádza, že členky výberovej komisie len nekriticky prevzali závery psychologického posúdenia, čo prezentovali ako dôvod jeho neúspechu vo výberovom konaní.

6. K namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie veci v jeho prítomnosti a na vyjadrenie sa k vykonaným dôkazom a práva na spravodlivé súdne konanie podľa názoru sťažovateľa došlo:

- a) nemožnosťou sa kvalifikovane vyjadriť k obsahu psychologického posúdenia, keď na oboznámenie sa s ním a zaujatie stanoviska k nemu mal niekoľko minút, pričom ako právnik, nie psychológ, mu nerozumel;
- b) nemožnosťou konfrontácie s psychológmi, ktorí psychologické posúdenie vykonali, a to v čase pred samotným konaním ústnej časti výberového konania;
- c) absenciou relevantného písomného odôvodnenia členiek výberovej komisie v otázke dôvodov jeho neúspechu vo výberovom konaní;
- d) porušením § 10 ods. 5 vyhlášky, ktorého zmyslom a účelom je konzultácia záverov psychologického posúdenia ešte pred konaním ústnej časti výberového konania.

7. Sťažovateľ v neposlednom rade namieta nepreskúmateľnosť obsahu psychologického posudku a jeho hypotetické závery.

8. V rozsahu doplnenia doručeného ústavnému súdu 8. novembra 2022 sťažovateľ reaguje na právne závery ústavného súdu prezentované v uznesení č. k. III. ÚS 394/2021-57 z 11. októbra 2022, ktorým bola ústavná sťažnosť iného sťažovateľa namietajúceho hromadné výberové konanie pre vopred neurčený počet voľných miest sudcov okresných súdov a host'ujúcich sudcov v obvode Krajského súdu v Bratislave, vyhlásené 2. októbra 2020 predsedom Súdnej rady Slovenskej republiky pod č. SR 704/2020, nepripustením sťažovateľa na ústnu časť hromadného výberového konania 3. februára 2021 odmietnutá podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) pre neprípustnosť. Sťažovateľ v predmetnom doplnení ústavnej sťažnosti polemizuje so záverom ústavného súdu, či je prieskum

záverov výberovej komisie daný správne súdnicstvu, resp. či poskytne dostatočnú ochranu jeho práv. Je toho názoru, že v rámci správneho súdnicstva by tomu tak nebolo.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

9. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva sťažovateľa na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, základného práva na prístup k verejnej funkcii za rovnakých podmienok podľa čl. 30 ods. 4 ústavy a čl. 25 písm. c) Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach, základného práva na prerokovanie veci v jeho prítomnosti a na vyjadrenie k vykonaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom výberovej komisie v rámci uskutočneného hromadného výberového konania z dôvodu nezákonnosti zvoleného postupu a neodôvodnenosti a arbitrárnosti jednotlivých hodnotiacich hárkov členov výberovej komisie.

10. Pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti je úlohou ústavného súdu posúdiť, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

11. Podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania, d) ktorý je neprípustný. Podľa § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavná sťažnosť je neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd. Splnením ustanovených negatívnych procesných podmienok konania dochádza k vzniku procesnej prekážky, ktorá bráni ústavnému súde, aby vec meritórne prerokoval a rozhodol a odmieta ústavnú sťažnosť práve podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde.

12. Podľa čl. 142 ods. 1 ústavy súdy rozhodujú v občianskoprávných a trestnoprávných veciach; súdy preskúmajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy a zákonnosť rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci, ak tak ustanoví zákon. Podľa čl. 46 ods. 2 ústavy kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

13. K čl. 46 ods. 2 ústavy sa vyjadril ústavný súd už vo svojom rozhodnutí č. k. III. ÚS 138/03-29, vo vzťahu ku ktorému konštatoval: „Citovaná ústavná norma žiadnym spôsobom neurčuje, v akom type súdneho konania a na základe akého návrhu majú súdy takéto rozhodnutia preskúmať, a ani sa nezmieňuje o druhu rozhodnutí, ktoré by mohli byť vylúčené zo súdneho preskúmania, pretože smeruje výlučne k ich obsahovej stránke a jej prostredníctvom k základným právam a slobodám. V dôsledku toho v prípade, keď sa rozhodnutie správneho orgánu (bez ohľadu na jeho druh či formálne označenie) dotýka niektorého zo základných práv a slobôd, z právomoci súdov nesmie byť vylúčené. Vylúčenie takéhoto rozhodnutia zo súdneho preskúmania (v správnom súdnicstve) môže signalizovať porušenie čl. 46 ods. 2 poslednej vety ústavy.“

14. Podľa § 2 ods. 1 a 2 Správneho súdneho poriadku (ďalej aj „SSP“) v správnom súdnicstve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby

a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom. Každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

15. V kontexte uvedeného sa ústavný súd najskôr zaoberal otázkou postavenia výberovej komisie, t. j. či možno tento orgán považovať za orgán verejnej správy.

16. Podľa § 4 písm. e) Správneho súdneho poriadku orgánmi verejnej správy sa na účely tohto zákona rozumejú štátne orgány, iné orgány alebo subjekty, ktorým osobitný predpis zveril rozhodovanie o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy.

17. Pokiaľ ide o postavenie výberovej komisie vo výberovom konaní na obsadenie voľného miesta sudcu, ústavný súd už vyslovil, že tento orgán možno považovať za orgán verejnej správy na účely Správneho súdneho poriadku v zmysle citovaného § 4 písm. e) SSP, keďže tomuto orgánu zákon o sudcoch a prísediacich a vyhláška zverili rozhodovanie o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzických osôb (uchádzačov o funkciu sudcu) v oblasti verejnej správy, konkrétne správy súdov pre účely zabezpečenia riadneho výkonu súdnictva v oblasti personálnej a odbornej. Uvedený orgán možno označiť za orgán verejnej správy *sui generis*, ktorého kreáciu pre každé výberové konanie na funkciu sudcu upravuje zákon o sudcoch a prísediacich (m. m. III. ÚS 797/2016, III. ÚS 394/2021).

18. Sťažovateľ v návrhu na rozhodnutie, t. j. v petite ústavnej sťažnosti namieta tzv. iný zásah – postup výberovej komisie súvisiaci s jeho označením za neúspešného uchádzača. V konkrétnosti namieta nedostatočné odôvodnenie jednotlivých hodnotiacich hárkov zo strany členiek výberovej komisie, a teda aj ich nezákonné konanie, o ktorého priebehu sa spisuje zápisnica, ktorá má vyhláškou ustanovené jednotlivé náležitosti a ktorá spolu s hodnotiacimi hárkami tvorí súčasť spisu agendy správy súdu.

19. Ústavný súd považuje za potrebné akcentovať, že z čl. 30 ods. 4 ústavy vyplýva tiež právo za rovnakých podmienok mať prístup k funkcii sudcu, resp. uchádzať sa o funkciu sudcu. Treba však uviesť, že obsahom tohto práva nie je právny nárok na získanie uvedenej funkcie, lebo tento vzniká až vtedy, keď uchádzač splnil v procese prístupu všetky predpísané podmienky (m. m. III. ÚS 79/04).

20. Rovnako ako v prípade rozhodnutia výberovej komisie aj pre prípad namietania samotného postupu výberovej komisie vo výberovom konaní už ústavný súd vyslovil, že ak sa dotýka základného práva sťažovateľa na prístup k voleným a iným verejným funkciám za rovnakých podmienok podľa čl. 30 ods. 4 ústavy, čo je aktuálne aj v okolnostiach predbežne prerokovanej veci, nesmie byť preskúmanie tohto postupu z právomoci súdov vylúčené (m. m. III. ÚS 394/2021), a to v súlade s čl. 46 ods. 2 ústavy v spojení s § 2 ods. 2 SSP. Ústavný súd dopĺňa, že ani v nadväznosti na sťažovateľom prednesenú argumentáciu nemá dôvod odchyliť sa od tohto svojho právneho záveru.

21. Na základe uvedených skutočností, ako aj s prihliadnutím na znenie čl. 46 ods. 2 ústavy ústavný súd dospel k záveru, že v súvislosti s rozhodovaním výberovej komisie a jej postupom

v predmetnom konaní sa sťažovateľ ochrany svojich subjektívnych práv mohol domáhať podaním žaloby všeobecnému súdu podľa príslušných ustanovení Správneho súdneho poriadku, v nadväznosti na čo ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde.

22. Keďže ústavná sťažnosť bola ako celok odmietnutá, rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľa stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 5. apríla 2023

Jana Baricová
predsedníčka senátu